

3. søndag i åpenbaringstiden

20. januar 2019

Grindheim kyrkje

Johannes 1, 15 – 18

Hvem er Gud? Det er det spørsmålet som går igjen i de tekstene vi har lest. Hvem er Gud?

Det er jo et umulig spørsmål å svare på. Gud er jo så mye større enn oss., han som har skapt alt. Gud er fra evigheten av, fra før tida ble til. Hvis vi mennesker hadde hatt muligheten til å beskrive Gud helt presis, da hadde ikke Gud vært Gud. Da hadde Gud bare vært en menneskelig konstruksjon.

Det vi har, det er en forestilling om hvem Gud er.

Vi kan bli kjent med et annet menneske ganske bra. Best kjent blir en med en annen ved å bo under samme tak, men en kommer veldig langt også ved å jobbe sammen med en annen.

Hvis det så blir noen pressede situasjoner, med stress og viktige avgjørelser, da trer personligheten enda tydeligere fram

En kan bli ganske godt kjent med en annen. Men så kan det skje at du møter en tredjeperson som kjenner den samme personen. Og denne her gir et helt annet bilde av den felles bekjente dere har. Helt andre karaktertrekk blir fremhevet. Det kan være vanskelig å skjønne at en snakker om samme person.

Vi kan ta et eksempel. Presidenten i USA er en person som vi kjenner fra media. Han er kjendis. En blir ikke ordentlig kjent med noen via en skjerm, og det en risikerer å bli kjent med, det er den fasaden som kjendisen viser fram. Alle kjendiser viser fram en fasade.

Men hvem er egentlig Donald Trump? Spør vi en vanlig gjennomsnittsnordmann, så vil du få et negativt bilde av mannen. Trump er jo ikke særlig populær her. Mange er redd for hva han kan finne på gjøre, han som er sjefen i verdens mektigste land.

Men hvis vi spør en av velgerene hans, en desillusjonert, fattig, hvit, arbeidsledig mann i USA, en som har gitt opp troen på at de etablerte politikerne kan bidra til å skape ei bedre framtid, så får du et helt annet inntrykk. Da er Trump helten. Han er den eneste som får til noe.

Et lite eksempel. Det viser et viktig poeng: Hvem du selv er, det farger din oppfatning av den andre. Ei objektiv framstilling er veldig vanskelig å få til, for du vil alltid være et subjekt.

Så hvem er Gud? Hvis du svarer på det, da forteller du også mye om deg selv. Mitt gudsbilde er preget av min person.

Hvem er Gud? Når vi stiller spørsmålet i en kristen sammenheng, er det ei kilde vi må gå til. Bibelen forteller oss hvem Gud er. Bibelen er åpenbaringen. Der trer Gud fram.

Bibelen forteller mye om Gud. For eksempel sender Gud mye vondt over folk. Egypts 10 landeplager var det Gud som sto bak. De førstefødte ble tatt livet av. Det var det verste. Forferdelige greier. Og når Israelfolket kommer tørrskodd gjennom Sivsjøen, da druktner Gud hele Egypterhæren. Disse soldatene hadde sikkert kone og barn, mor og far. Dette var en nasjonal tragedie i Egypt. Og det var Gud som sto bak. Sier Bibelen.

Og når Israels folk kjempet mot andre land om retten til land og vann, da velsignet Gud nedslaktinga av fiendene. De var mennesker skapt i Guds bilde, de også. Rart at Gud velsignet deres smertefulle død.

Og gang på gang straffer Gud sitt folk når de er ulydige. Når folket vender seg bort fra han, når de går sine egne veier, da straffer Gud. Det er tydelig at Gud griper inn når menneskene tar seg til rette. Gud straffer.

Hva skal vi tenke om dette her? For det første: Det vi får presentert er datidas gudsbilde. Alle er barn av sin

tid. Den gang var det også slik at gudsbildet sa mye om folk.

For det andree: Det er ei utvikling i Bibelen. Gud trer mer og mer fram. Han blir tydeligere og tydeligere.

Det tredje: Gud som straffer. Hvordan gjør Gud det? Og driver Gud fortsatt med den slags?

Gud har skapt verden og naturlovene. Hvis vi driver rovdrift på oss selv eller en annen del av skaperverket, da vil det straffe seg selv. Vi eier ikke verden. Vi er en del av den. Det må vi ta hensyn til. Gjør vi ikke det, da straffer det seg. Sånn har Gud laget verden.

Hvem er Gud? Det er en utvikling i Bibelen, og det er et sentrum. Det gamle testamente forteller om han som skal komme. Det nye testamente forteller hvem han er. Ingen viser oss Gud så tydelig som Jesus. Han viser Guds ansikt.

Dermed er ikke alt sagt. Hvem Jesus er, det kan vi også mene mye om. Den du er farger det bildet du har

av Jesus, akkurat som bildet du har av amerikanske presidenter og alle andre mennesker.

Det var en mann som var veldig fortørna over Jesus. For da Jesus hang på korset, der de romerske soldatene hadde hengt han, sa han: *Fader, forlat dem, thi de vet ikke hva de gjør.* Det er gammelt riksmål, dette her. Tenk, Jesus ville at Gud skulle forlate de som hadde dømt han til døden. Gå fra dem Gud, for de vet ikke hva de gjør.

Så ble han gjort oppmerksom på at ordet *forlate* har to betydninger. Det kan bety både å gå i fra og å tilgi. Og her var det siste betydning som var aktuell. Jesus ville at de som ikke skjønnte hvilken ugjerning de utførte, de skulle få tilgivelse. Da ble Jesus annerledes for denne mannen.

Alle vi innbarka kirkegjengere vet det. Men noen ganger kan vi også tenke og mene feil om Jesus. En gang kommenterte han ei enke som ga to småmynter i tempekista. Den teksten står i Markus-evangeliet. Til alle tider er denne enka blitt oppfattet som et forbilde.

Jesus roste hene for henes tillit til Gud. Hun ga alt og hun hadde og stolte på Gud.

Denne dama var prekentekst i sommer, og jeg måtte lese en del kommentarlitteratur om henne. Når en ser det hele i sammenheng, og ser hva Jesus ellers har sagt, særlig i Markus-evangeliet, så ser en at det handler om noe annet. Jesus roser henne ikke for å ha gitt alt. Han kritiserer henne heller ikke, men under det hele ligger det en kritikk av de skriftlærde. De formante folk til å gi til tempelet. Hvis de ville leve et rett liv, måtte de gi gaver til tempelet. Så kommer denne fattige stakkaren og gir alt hun har. Det er som om Jesus sier: Se så kyniske de er! De sier til og med at hun må gi fra seg alt så hun ikke lenger har til å kjøpe mat. Det handler fortellingen om.

Gud er større enn oss. Vi klarer ikke å definere Gud, og heller ikke Jesus.

Hans kjærlighet er uten grenser, men det er også kravene hans.

Han refser folk sterkt og tydelig, og han inviterer til å finne hvile.

Jesus går på fest og han sier vi skal faste.
Så hvem er Gud? Hvem er Jesus?

Jo, tre ting skal vi holde fram, og det holder:

Jesus er Gud som kommer oss nær. Han gjemmer seg ikke i himmelen, men han kommer til oss. Han blir født i en stall, han vokser opp i enkle kår, han deler menneskenes livsvilkår. Han opplever sult og tørst og sorg og redsel sinne og fristelser. Gud blir menneske som oss, fullt og helt.

Jesus er Gud som gir avkall på herlighet og makt. Han hadde skapermakt og gjorde undere, men aldri til egen fordel. Jesus ga fra seg alt. Til og med livet mistet han. Det er ikke en Gud som troner i makt og herlighet. Det er en Gud som lider og dør.

Og til sist: Jesus er Gud som beseirer den makt som ingen andre kan beseire. Jesus står opp igjen. Han vinner alt.

Gud kommer oss nær. Han gir alt, for oss. Og han
vinner alt. For oss. Det holder. Det kan vi leve på.
Det kan vi dø på.